

ב"ה

פרשת לך לך

אברהם אוהבי
ישעיהו מא, ה.

גם קטנים צריכים לעבוד את ה' מאהבה

הלכות תשובה – חילקם הרמב"ם לעשר פרקים. ועל פי הידוע גודל הדיוק ברמב"ם, גם בנוגע לחלוקת הפרקים כו' – מובן, שעצם החלוקה לעשר פרקים היא ענין של "תורה", הוראה^[1].

ויש לומר – שעשר הפרקים דהלכות תשובה הם כנגד עשר החלוקות שבישראל, "ראשיכם שבטיכם גו' מחוטב עציך עד שואב מימין"^[2], ובפרטיות יותר – עשר הכחות בנפשו של כל אחד ואחת מישראל, ולמטה מזה – פעולותיו של האדם שנחלקים (בכללות) לעשר^[3], היינו, שעבודת התשובה חוזרת בכל עשר הדרגות דבני ישראל, בכל עשר כחות נפשו ובכל פעולותיו דכל אחד ואחת מישראל.

ביאור הענין: לאחרי שמבאר הרמב"ם את כל פרטי הענינים דתשובה, ממשיך לבאר (בסוף הלכות תשובה) שכללות הנהגתו של יהודי צריכה להיות באופן של "תשובה" – מלשום השבה, "והרוח תשוב אל האלקים"^[4], היינו, התקשרות עם הקב"ה.

ומבאר, שההתקשרות עם הקב"ה צריכה להיות באופן אמיתי – לא לשם קבלת שכר גשמי בעולם הזה, כְּנִי תְּנִי ומזוני רוויחא, "כדי שאקבל כל הברכות הכתובות בה (בתורה)"^[5], ואפילו לא לשם קבלת שכר רוחני בעולם הבא, "כדי שאזכה לחיי העולם הבא" – כי אם, באופן ש"עושה האמת מפני שהוא האמת"^[6], "מאהבה", שכן, "בזמן שיאהוב אדם את ה' אהבה הראויה [אהבה גדולה יתירה עזה מאוד, עד שתהא נפשו קשורה באהבת ה' ונמצא שוגה בה תמיד]"^[7], מיד יעשה כל המצוות מאהבה".

ובענין זה מתאחדים כל בני ישראל, כל העשר סוגים שבישראל – להיותם "עם אחד", על ידי התקשרותם עם "תורה אחת" ו"ה' אחד", מתוך התקשרות אמיתית, "שתהא נפשו קשורה באהבת ה'", עד שהקב"ה קורא לכל יהודי כפי שקרא ליהודי הראשון ("אחד היה אברהם"¹⁸¹) – "שקראו הקב"ה אוהבו", "אברהם אוהבי"¹⁹.

ולא עוד, אלא שעצם הענין דאהבת ה' ("המעלה שצונו בה הקב"ה על ידי משה, שנאמר ואהבת את ה' אלקיך") מביא לידי אהבת ישראל ואחדות ישראל ("עם אחד", היפך הענין ד"מפורד") – דמכיון שאוהב את ה', הרי בידעו ש"אהבתי אתכם אמר ה'"¹⁰¹, מובן, שאוהב מה שהאהוב אוהב¹¹¹.

ויש להוסיף – בנוגע לאחדותם של כל העשר סוגים דבני ישראל עם דרגת העבודה ד"אברהם אוהבי".

ובהקדמה: אודות המצוה דאהבת ה' – כתב הרמב"ם¹²¹: "היאך היא הדרך לאהבתו כו' בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים כו'", וכפי שמסיים גם בהלכות תשובה¹³¹: "אינו אוהב את הקב"ה אלא בדעת שידעו, ועל פי הדעה תהיה האהבה כו'", כלומר, שאהבת ה' באה על ידי הלימוד וההתבוננות בדברים המעוררים את האהבה – לימוד פנימיות התורה, תורת החסידות.

והנה, ישנם הטוענים שענינים אלו שייכים ל"יחידי סגולה" בלבד, מה שאין כן אלו שעדיין לא גדלו די הצורך בעניני יהדות, ועל אחת כמה וכמה "קטנים", או אפילו "נשים" (שאינם מונחים בלימוד התורה כאנשים¹⁴¹) – אין הדבר שייך אליהם.

והמענה לזה – פסק דין ברור בדברי הרמב"ם בשיעור היומי: "עמי הארץ והנשים והקטנים – מחנכין אותן לעבוד מיראה, עד שתרבה דעתן ויעבדו מאהבה", "כשמלמדין את הקטנים את הנשים וכלל עמי הארץ . . . מגלים להם רז זה (עבודה מאהבה) מעט מעט, ומרגילין אותן לענין זה בנחת, עד שישיגוהו וידעוהו ויעבדוהו מאהבה"¹⁵¹.

כלומר, ישנו פסק דין ברור בדברי הרמב"ם ששלימות העבודה מאהבה, "מעלה גדולה מאוד . . . מעלת אברהם אבינו שקראו הקב"ה אוהבו" – אינה מיועדת עבור "יחידי סגולה" בלבד, כי אם, עבור כל אחד ואחת מישראל, כולל נשים, ואפילו קטנים, ולכן, כבר בקטנותן "מרגילין אותן לענין זה" – לימוד החסידות, שעל ידי זה באים לאהבת ה'

קטע משיחת ט"ז אדר שני בעת היחידות, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשמ"ו ח"ב ע' 748.

- [\[1\]](#) ראה רד"ק לתהילים יט, ח.
- [\[2\]](#) ר"פ נצבים.
- [\[3\]](#) ראה רמב"ם הלכות דעות רפ"ה.
- [\[4\]](#) קהלת ז, יב.
- [\[5\]](#) הלכה א.
- [\[6\]](#) הלכה ב.
- [\[7\]](#) הלכה ג.
- [\[8\]](#) יחזקאל לג, כד.
- [\[9\]](#) ישעיה מא, ח.
- [\[10\]](#) מלאכי א, ב.
- [\[11\]](#) "היום יום" כח ניסן.
- [\[12\]](#) הל' יסוה"ת ב, ב.
- [\[13\]](#) פרק י, ו.
- [\[14\]](#) הל' ת"ת לאדה"ז ספ"א.
- [\[15\]](#) הלכה ה.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי , אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה , צבי"ה זלאטע רייזל , שמואל , מנחם מענדל , ישראל אריה לייב , יוסף יצחק ,
שניאור זלמן , חיה מושקא , אברהם דוד , אהרן , חנה